

Kinda
kommun

Studie- och yrkesvägledningsplan för Kinda kommun

Antagen av Barn- och utbildningsnämnden 030611
Reviderad upplaga enl. beslut i
Barn- och utbildningsnämnden 2010-11-17

Innehållsförteckning

STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING/-ORIENTERING I KINDA KOMMUN.....	4
DEFINITION AV STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING.....	4
DEFINITION AV STUDIE- OCH YRKESORIENTERING.....	4
EXEMPEL PÅ VERKTYG INOM STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING/-ORIENTERING.....	5
OLIKA SÄTT ATT LÄRA.....	6
INFORMATION/LÄNKTIPS.....	8
STYRDOKUMENT.....	9
RIKTLINJER – LÄROPLANEN FÖR FÖRSKOLAN, LPFÖ 98/REVIDERAD 2010/.....	9
RIKTLINJER – LÄROPLANEN FÖR DE OBLIGATORISKA SKOLFORMERNA LGR11.....	10
RIKTLINJER - LÄROPLANEN FÖR DE FRIVILLIGA SKOLFORMERNA, LPF-94.....	11
FÖRSKOLA – ÅK 6	12
ÅK 7 – 9	12
GYMNASIESKOLAN.....	13
KOMMUNALA VUXENUTBILDNINGEN.....	14

Studie- och yrkesvägledning/-orientering i Kinda kommun

När börjar man drömma om hur livet skall bli? Hur prövar man sig fram? Hur tänker man om sig själv i olika situationer? Hur lär man känna sig själv?
Att medvetet ställa sådana frågor sätter igång en process hos individen.

Vägledningen i Kinda skall utvecklas så att den har fokus på det livslånga lärandet. Såväl den enskilde individen som samhället tjänar på att barn, ungdomar och vuxna lär känna sig själva, sina styrkor och intressen. Det är därför viktigt att starta tidigt med studie- och yrkesvägledning/orientering då medvetna val handlar om att reflektera över sig själv.

Studie- och yrkesvägledningsplanen omfattar olika studie- och yrkesvägledande/-orienterande aktiviteter från förskola till vuxenutbildning. Syftet är att eftersträva likvärdig vägledning/orientering på varje utbildningsstadium, främja väl underbyggda val och underlätta övergången mellan de olika skolformerna samt stärka elevernas motivation och lust till fortsatt lärande. Målet är att synliggöra vägledningen som en process och pedagogisk verksamhet.

Studie- och yrkesvägledningsplanen i Kinda kommun ska användas som inspiration och vägledningen för personal inom kommunens skolor. Planen kräver vidare arbete på respektive skola så det finns en lokal plan på samtliga enheter för hur man vill arbeta med studie- och yrkesvägledning/-orientering.

Planen kan också ge vårdnadshavare till kommunens barn och ungdomar insyn i skolornas arbete med att förbereda eleverna inför det kommande arbetslivet.

Definition av studie- och yrkesvägledning

- Studie- och yrkesvägledning bedrivs av professionella vägledare med fokus på val av utbildning, yrke, arbete och karriär.
- Studie- och yrkesvägledning är en process där individen genom vägledningssamtal, enskilt eller i grupp, lotsas fram till ett eget beslut.
- Studie- och yrkesorienterande aktiviteter används som verktyg inom studie- och yrkesvägledningen.

Definition av studie- och yrkesorientering

Studie- och yrkesorientering är all den verksamhet som kommunen erbjuder som förberedelse för framtida val av utbildning, yrke, arbete och karriär: t ex undervisning, studiebesök, näringslivsdagar, föreläsningar, APP (arbetsplatspraktik), APU (arbetsplatsförlagd utbildning på Gymnasiet. I och med GY11 byter det namn till APL – arbetsplatsförlagt lärande).

All personal i skolan bidrar till att ge elever kunskap, stöd och erfarenheter för kommande studie- och yrkesliv.

Exempel på verktyg inom studie- och yrkesvägledning/-orientering

Framtidsplan som ingår i IUP

Framtidsplanen är tänkt att följa eleven från förskola – åk 9. Planen kan användas som ett sätt att medvetandegöra eleven om sin framtidstro samt höja elevens motivation för studier – vill eleven uppnå ett visst yrke måste eleven också vara beredd att satsa under sin studieperiod.

Framtidsplanen kan också fungera som en dokumentation av de vägledningsinsatser som gjorts under åren förskola – åk 9. Planen aktualiseras och följs förslagsvis upp vid utvecklingssamtalet. Målet är att framtidsplanen skall ingå i elevens IUP.

Individuell studieplan

Inom gymnasieskola och vuxenutbildning skall en individuell studieplan upprättas för varje elev. Planen skall innehålla uppgifter om elevens studieväg och om de val av kurser eleven gjort. Planen kan kompletteras med uppgifter om APU, arbetsplatsbesök, informationsträffar etc. och på så sätt anpassas till att bli en förlängning av framtidsplanen.

Personlig vägledning

En process som bedrivs enskilt och/eller i grupp av professionella vägledare med samtalet som det viktigaste verktyget. Målet är att eleven skall kunna göra ett väl övervägt val. Detta kräver självkännedom, kunskap om alternativen och metoder att kunna hantera valsituationen.

Arbetsplatsbesök/studiebesök/yrkesintervjuer APP, APU/APL

Genomförs på olika nivåer utifrån elevens ålder.

Förskola – åk 3

Enklare besök där barnen/eleverna tar med sig synintryck och andra upplevelser för att arbeta med dem i gruppen/klassen.

Åk 4 - 6

Samla in mer utförlig information om arbetsplatsen/olika yrken, bl.a. vad det gäller vilka egenskaper som krävs, könsroller, arbetsgivare/arbetstagare etc.

I åk 6 kan eleven göra arbetsplatsbesök 1-2 dagar som en introduktion i arbetslivet. Besöken kan vara förlagda till vårdnadshavarnas arbetsplats.

Åk 7 – 9

Besöken/yrkesintervjuerna/arbetsplatsbesöken och APP inriktas mot att eleven skall få ökad insikt om arbetsmiljö, ett socialt samspel mellan vuxna på arbetsplatsen, arbetstider, löner, karriärmöjligheter, utbildningskrav, yrken och arbetsmarknad bl.a.

Gymnasiet

Besöken/yrkesintervjuerna/arbetsplatsbesöken inriktas mot att eleven skall få ökad insikt om arbetsmiljö, ett socialt samspel mellan vuxna på arbetsplatsen, arbetstider, löner, karriärmöjligheter, utbildningskrav, yrken och arbetsmarknad bl.a.

APU (arbetsplatsförlagd utbildning) tillämpas inom de yrkesförberedande nationella programmen och skall uppgå till minst 15 veckor. Kurser eller delar av kurser förläggs till en arbetsplats. APU förutsätter ett nära samarbete mellan lärare och handledare då specifika moment skall ingå i kursen och betygssättningen skall ske av ansvarig lärare. Vissa förändringar kommer i och med GY11. APU kommer enligt riktlinjerna att ändras till APL – Arbetsplatsförlagt Lärande.

Förstärkt vägledning/orientering åk 9

I de fall det behövs upprättar mentor i samråd med studie- och yrkesvägledaren en plan med berörd elev. Planen kan innehålla arbetsplatsbesök, att elever samlar information om ett visst gymnasieprogram/yrke, intensivstudier i ett behörighetsgivande ämne, besök på gymnasieprogram m.m.

Olika sätt att lära...

Till arbetslivet.nu (www.tillarbetslivet.nu)

Här finns information om verksamhet och yrken inom olika branscher. Detta bör lärare och elever använda sig av för att hitta företag och kontaktpersoner som kan användas för studiebesök, medverkan i skolan, APP och APU/APL.

Framtidsfrön (www.framtidsfron.se)

FramtidsFrön erbjuder flera program som möjliggör för skolor att arbeta med entreprenöriellt lärande på ett enkelt och roligt sätt. Konceptet innefattar en röd tråd av olika program för att främja entreprenörskapet i grundskolan på alla nivåer.

- **Frö-Retaget**

Med hjälp av verktyget Frö-Retaget kan hela klassen tillsammans träna på att driva ett riktigt projekt från start till mål. Med utgångspunkt från klassens gemensamma dröm samt elevernas idéer och talanger, planerar och genomför eleverna aktiviteter som tar dem mot målet.

Det kan t ex handla om att klassen vill arbeta in pengar till en gemensam klassresa. Frö-Retaget vänder sig till elever i åk 3 – 6 och gör det möjligt för en klass att tillsammans driva ett företag i sin allra enklaste form.

- **Miljörally**

I miljörallyt utmanas eleverna att använda sin kreativitet för att lösa verkliga miljöproblem från riktiga företag. Verktyget vänder sig till alla elever från förskoleklass till åk 9 och kan integreras i de flesta skolämnena. En hel klass kan göra arbetet tillsammans eller så arbetar man gruppvis med flera uppgifter.

- **Detektiverna**
Detektiverna är ett verktyg där elever får upptäcka förändringar som skett, och sker, i deras närhet genom att jämföra gamla fotografier med nya. Detektiverna börjar med att eleverna ska leta reda på gamla fotografier från deras närmiljö och/eller foton på saker, traditioner etc. De ska sedan ta ett nytt fotografi på samma plats. Genom att jämföra fotografierna upptäcker de förändringarna och frågor väcks över vad det är som har hänt och varför.
- **Hands On**
HandsOn Enterprising är ett verktyg som tränar elevernas personliga entreprenörskap. Materialet finns både på engelska och svenska och riktar sig till åk 6 – 9. Med hjälp av verktyget kan även språkundervisningen komma med i det entreprenöriella lärandet.
- **Företagsorientering i åk 8 och åk 9**
Besöken på arbetsplatser förbereds i skolan genom att elever med hjälp från mentorer/lärare arbetar fram en lämplig frågeställning för den arbetsplats man skall besöka.
Besöken bokas av elever/lärare eller av en utsedd grupprepresentant.
Efter genomförda besök sammanställs elevernas erfarenheter och redovisas i klassen. Redovisningarna är tänkta att ge en bredare yrkesorientering och underlätta framtida gymnasie- och yrkesval.
För att kunna säkerställa kvalitén skall en utvärdering ske där elever, lärare och arbetsplatser talar om hur de upplevt besöken.

Fadderföretag

Den information och kunskap ett fadderföretag kan bistå med kan med lite kreativitet användas i undervisningssammanhang inom ett flertal ämnen och på olika nivåer. Lärarlaget på skolan knyter kontakter med personer som jobbar i företag och organisationer i skolans närområde. Därefter får elever göra flera korta besök på företagen i mindre grupper för att lära sig om företaget och dess vardag på plats. Viktigast är att eleverna får lösa uppgifter under sina besök – uppgifter som tar avstamp i de olika skolämnena som läraren och kontaktpersonen bestämt tillsammans

Svenskt näringsliv (www.svensktnaringsliv.se/ipraktiken/)

Med verktyget *I praktiken – skola* får lärare och SYV praktisk handledning inför arbetsplatsbesök/praktik. I materialet finns även stöd och hjälp för företag och elever.

Information/länktips

Information om utbildningar, yrken och arbetsmarknad kan delges på olika sätt, t ex genom att bjuda in företrädare för olika yrken, informatörer från branschorganisationer, fackföreningar, arbetsförmedling, universitet och högskolor. Man kan också anordna besök inom olika skolformer. Det finns även möjlighet till öppet hus, informationsdagar på Arbetsförmedlingen, skolmässor m.m. Annat informationsmaterial och flera tips finns att hämta hos studie- och yrkesvägledarna. Man kan också söka information via Internet, i fackliga tidskrifter, branschtidningar, dvd och videofilmer etc. Det är av stor vikt att eleverna får träning i att söka och kritiskt granska information. Som en hjälp i informationssökningen vad det gäller studier och arbetsliv kan följande länkar vara till hjälp:

www.utbildningsinfo.se
www.gymnasiestudera.se
www.gymnasieguiden.se
www.vuxenstudera.nu
www.tillarbet livet.nu
www.yhmyndigheten.se

www.allastudier.se
www.minframtid.se
www.folkhogskola.nu
www.yrmis.se
www.arbetsformedlingen.se
www.studera.nu

Styrdokument

Skollag, läroplanerna och den kommunala skolplanen styr studie- och yrkesvägledningsverksamheten. Kinda kommuns SYV-plan har reviderats under 2010, under en period då skolan står inför stora förändringar. 1 juli 2011 börjar nya läroplaner gälla för förskola och grundskola. Även gymnasieskolan står inför stora förändringar. Nedan följer utdrag från de styrdokument som börjar gälla i och med 2011 års läroplaner. I det ingår inte riktlinjerna för de frivilliga skolformerna som baseras på idag gällande läroplan.

Riktlinjer – läroplanen för förskolan, Lpfö 98/reviderad 2010/

Utveckling och lärande

Förskolans verksamhet skall präglas av en pedagogik, där omvårdnad, omsorg, fostran och lärande bildar en helhet. Den pedagogiska verksamheten skall genomföras så att den stimulerar och utmanar barnets utveckling och lärande. Miljön skall vara öppen, innehållsrik och inbjudande. Verksamheten skall främja leken, kreativiteten och det lustfyllda lärandet samt ta till vara och stärka barnets intresse för att lära och erövra nya erfarenheter, kunskaper och färdigheter.

Verksamheten skall bidra till att barnen utvecklar en förståelse för sig själva och sin omvärld. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära skall utgöra grunden för den pedagogiska verksamheten. Den skall utgå ifrån barnens erfarenheter, intressen behov och åsikter. Flödet av barnens tankar och idéer skall tas till vara för att skapa mångfald i lärandet.

Mål

Förskolan ska sträva efter att varje barn

- utvecklar sin identitet och känner trygghet i den,
- utvecklar sin nyfikenhet och sin lust samt förmåga att leka och lära,
- utvecklar självständighet och tillit till sin egen förmåga
- tillägnar sig och nyanserar innebörden av begrepp, ser samband och upptäcker nya sätt att förstå sin omvärld,
- utvecklar intresse och förståelse för naturens olika kretslopp och för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra

Riktlinjer

Förskollärare ska ansvara för

- att arbetet i barngruppen genomförs så att barnen
 - ges förutsättningar för utveckling och lärande och samtidigt stimuleras att använda hela sin förmåga,
 - upplever att det är roligt och meningsfullt att lära sig nya saker,
 - ställs inför nya utmaningar som stimulerar lusten att erövra nya färdigheter, erfarenheter och kunskaper

Arbetslaget ska

- ta vara på barns vetgirighet, vilja och lust att lära samt stärka barns tillit till den egna förmågan,
- ge barn möjlighet att lära känna sin närmiljö och de funktioner som har betydelse för det dagliga livet samt få bekanta sig med det lokala kulturlivet.

Riktlinjer – läroplanen för de obligatoriska skolformerna Lgr11

Skolan och omvärlden

Eleverna ska få en utbildning av hög kvalitet i skolan. De ska också få underlag för att välja fortsatt utbildning. Detta förutsätter att den obligatoriska skolan nära samverkar med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Det förutsätter också en samverkan med arbetslivet och närsamhället i övrigt.

Mål

Skolans mål är att varje elev

- kan granska olika valmöjligheter och ta ställning till frågor som rör den egna framtiden,
- har inblick i närsamhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv, och
- har kännedom om möjligheter till fortsatt utbildning i Sverige och i andra länder.

Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan ska

- verka för att utveckla kontakter med kultur- och arbetsliv, föreningsliv samt andra verksamheter utanför skolan som kan berika den som en lärande miljö, och
- bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av kön eller av social eller kulturell bakgrund.

Läraren ska

- bidra med underlag för varje elevs val av fortsatt utbildning, och
- medverka till att utveckla kontakter med mottagande skolor samt med organisationer, företag och andra som kan bidra till att berika skolans verksamhet och förankra den i det omgivande samhället.

Studie- och yrkesvägledaren, eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter, ska

- informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning, och
- vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.

Rektorns ansvar

Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att

- samverka med skolor och arbetslivet utanför skolan utvecklas så att eleverna får konkreta erfarenheter av betydelse för deras val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning.
- den studie- och yrkesorienterade verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning.

Riktlinjer - läroplanen för de frivilliga skolformerna, Lpf-94
Förändringar kan komma att ske med anledning av GY11.

Mål att sträva mot

Skolan ska sträva mot att varje elev

- utvecklar sin självkänedom och sin förmåga till individuell studieplanering,
- medvetet kan ta ställning till fortsatt studie- och yrkesinriktning på grundval av samlade erfarenheter och kunskaper samt aktuell information,
- ökar sin förmåga att analysera olika valmöjligheter och bedöma vilka konsekvenser dessa kan ha,
- får kännedom om arbetslivets villkor, särskilt inom sitt studieområde, samt om möjligheter till utbildning, praktik m.m. i Sverige och andra länder, och
- är medveten om att alla yrkesområden förändras i takt med teknisk utveckling, förändringar i samhälls- och yrkesliv och ökad internationell samverkan och därmed förstår behovet av personlig utveckling i yrket.

Riktlinjer

Personalen ska, efter en av rektor gjord arbetsfördelning,

- bidra med underlag för elevernas val av utbildning och yrke,
- informera och vägleda eleverna inför deras val av kurser, fortsatt utbildning och yrkesverksamhet och därvid motverka sådana begränsningar i valet som grundar sig på kön och på social eller kulturell bakgrund,
- i informationen och vägledningen utnyttja de kunskaper som finns hos eleverna, hos skolans personal och i samhället utanför skolan,
- i undervisningen utnyttja kunskaper och erfarenheter från arbets- och samhällsliv som eleverna har eller skaffar sig under utbildningens gång,
- utveckla kontakter med universitet och högskolor samt med handledare och andra inom arbetslivet som kan bidra till att målen för undervisningen nås,
- i utbildningen utnyttja kontakter med det omgivande samhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv, och
- bidra till att presumtiva elever får information om skolans utbildningar.

Arbetsplan för studie- och yrkesvägledning/orientering

Förskola – åk 6

Förskola

- Barnen får gå på enklare studiebesök/arbetsplatsbesök i studie- och vägledande syfte där barnen samlar synintryck och andra upplevelser för att arbeta med dem i gruppen.
- Roll- och yrkeslekar erbjuds barnen.

Förskoleklass - Åk 3

- Alla elever skall ha en framtidsplan
- Eleverna får gå på enklare studiebesök/arbetsplatsbesök i studie- och vägledande syfte där barnen/eleverna samlar synintryck och andra upplevelser för att arbeta med dem i gruppen/klassen.
- vårdnadshavare ska bjudas in för att informerar om sina yrken
- Roll- och yrkeslekar erbjuds eleverna
- I undervisningen kan filmer och annat yrkesvägledningsmaterial användas.

Åk 4 - 6

- Alla elever skall ha en framtidsplan
- Eleverna får gå på studiebesök/arbetsplatsbesök/yrkesintervjuer. Syftet är att samla in mer utförlig information om arbetsplatsen bl.a. vad gäller vilka egenskaper som krävs, könsroller, arbetsgivare/arbetstagare, arbetsmarknad m.m.
- Eleverna erbjuds en till två dagars praktik i arbetslivet. Praktikplatser anordnas av eleverna och deras vårdnadshavare. Mindre elevgrupper kan praktisera på samma arbetsplats, om detta är möjligt.
- vårdnadshavare och företrädare för olika yrken/branscher/organisationer bjuds in till skolan
- I undervisningen kan filmer och annat yrkesvägledningsmaterial användas.

åk 7 – 9

Åk 7

- Alla elever skall ha en framtidsplan
- Eleverna får gå på studiebesök/arbetsplatsbesök/yrkesintervjuer kopplade till olika undervisningsmoment i olika ämnen. Besöken/yrkesintervjuerna inriktas mot att eleven skall få ökad insikt om arbetsmiljö, socialt samspel mellan vuxna på arbetsplatsen, arbetstider, löner, karriärmöjligheter, utbildningskrav, arbetsmarknad m.m.
- Eleverna erbjuds yrkespraktik 1-2 dagar med vårdnadshavare. ev. 2-3 elever i grupp
- Företrädare för olika yrken/branscher/organisationer bjuds in till skolan
- Eleverna får möjlighet till individuella vägledningssamtal.

Åk 8

- Alla elever skall ha en framtidsplan
- Skolan erbjuder studiebesök på gymnasieskolor
- Eleverna får gå på studiebesök, företagsorientering, yrkesintervjuer, APP kopplade till olika undervisningsmoment i olika ämnen.
Besöken/yrkesintervjuerna inriktas mot att eleven skall få ökad insikt om arbetsmiljö, socialt samspel mellan vuxna på arbetsplatsen, arbetstider, löner, karriärmöjligheter, utbildningskrav, arbetsmarknad m.m.
- SYV håller i gymnasieinformation
- Företrädare för olika yrken/branscher/organisationer bjuds in till skolan
- Eleverna får möjlighet till individuella vägledningssamtal.

Åk 9

- Alla elever skall ha en framtidsplan
- Eleverna erbjuds individuella vägledningssamtal
- SYV håller i gymnasieinformation till elever/vårdnadshavare (lektionstid och på föräldramöte)
- Elever erbjuds förstärkt vägledning/orientering. Kan innehålla: praktik, studiebesök på gymnasiet, läsa ämne för att erhålla betyg G, info om sommarjobb m.m.
- Eleverna får gå på studiebesök/arbetsplatsbesök/yrkesintervjuer kopplade till olika undervisningsmoment i alla ämnen. Besöken/yrkesintervjuerna riktas mot att eleven skall få ökad insikt om arbetsmiljö, socialt samspel mellan vuxna på arbetsplatsen, arbetstider, löner, karriärmöjligheter, utbildningskrav, arbetsmarknad m.m.
- Eleverna erbjuds studiebesök på gymnasieskolor (grupp och enskilt)
- Eleverna erbjuds och uppmanas att besöka öppet hus på gymnasieskolor
- Gymnasieskolor bjuds in för att berätta om sina utbildningar
- Företrädare för olika yrken/branscher/organisationer bjuds in till skolan.

Gymnasieskolan

Förändringar kan komma att ske med anledning av GY11.

Individuella programmet år 1 – 4/introduktionsprogram i GY11

- Individuella studieplaner upprättas och följs upp
- Eleverna erbjuds individuell vägledning
- Eleverna får fortlöpande information gymnasieskolan – individuellt och/ eller i grupp
- Skolan skall sträva efter att använda praktikföretagen som resurs i undervisningen
- Eleverna erbjuds studiebesök/praktik på arbetsplatser.
- Eleverna får möjlighet till studiebesök på gymnasieskolor samt information om folkhögskola, vuxenutbildning och övriga utbildningsalternativ
- Eleverna erbjuds besök och information från Arbetsförmedlingen - att söka jobb, ev. övergång till annan verksamhet.

Industriprogrammet år 1 - 3

- Individuella studieplaner upprättas och följs upp
- Eleverna erbjuds individuell vägledning
- Gruppvägledning - val av inriktning
- APU är obligatorisk på gymnasieskolan
- I utbildningen ingår kurser i arbetsmiljö, småföretagande etc. samt infärgning av studie- och yrkesvägledning i undervisningen inom övriga ämnen
- Eleverna erbjuds fortlöpande information om högskola, yrkeshögskola, arbetsmarknad mm
- Eleverna får information från Arbetsförmedlingen, fackförbund m.m.
- Fortsatt arbete med kvinnligt nätverk, diskussioner kring kvinnor inom mansdominerade yrken.

Kommunala vuxenutbildningen

- Eleverna erbjuds studie- och yrkesvägledning, enskilt och/eller i grupp
- SYV, mentor och elev upprättar individuell studieplan för att sätta upp mål för studierna
- Eleverna erbjuds information om högskola, yrkeshögskola, arbetsmarknad, studiefinansiering mm
- Eleverna får möjlighet att gå på studiebesök på arbetsplatser kopplade till undervisningen.